

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē
॥ śrīrāmapaṭṭābhiṣēka sargaḥ ॥

This document has been prepared by
Sunder Kidāmbi
with the blessings of
śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan
His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ

śrīmatē rāmānujāya namaḥ

śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ

॥ śrīrāmapaṭṭābhiṣēka sargaḥ ॥

śirasyañjalimādhāya kaikēyīnandivardhanaḥ |

babhāṣē bharatō jyēṣṭhaṃ rāmaṃ satyaparākramam || 1 ||

pūjitā māmikā mātā dattaṃ rājyamidaṃ mama |

tad dadāmi punastubhyaṃ yathā tvamadadā mama || 2 ||

dhuramēkākinā nyastāṃ vṛṣabhēṇa balīyasā |

kiśōravād guruṃ bhāraṃ na vōḍhumahamutsahē || 3 ||

vārivēgēna mahatā bhinnaḥ sēturiva kṣaran |

durbandhanamidaṃ manyē rājyacchidramasaṃvṛtam || 4 ||

gatiṃ khara ivāśvasya haṃsasyēva ca vāyasaḥ |

nānvētumutsahē vīra tava mārgamarindama || 5 ||

yathā cārōpitō vṛkṣō jātaścāntarnivēśanē |

mahānapi durārōhō mahāskandhaḥ praśākhavān || 6 ||

śīryēta puṣpitō bhūtvā na phalāni pradarśayan |

tasya nānubhavēdarthaṃ yasya hētōḥ sa rōpitaḥ || 7 ||

ēṣōpamā mahābāhō tvamarthaṃ vēttumarhasi |

yadyasmān manujēndra tvaṃ bhartā bhṛtyān na sādhi hi || 8 ||

jagadadyābhiṣiktaṃ tvāmanupaśyatu rāghava |

pratapantamivādityaṃ madhyāhnē dīptatējasam || 9 ||

tūryasaṅghātanirghōṣaiḥ kāñcīnūpuraniḥsvanaiḥ |
madhurairgītaśabdaiśca pratibudhyasva śēṣva ca || 10 ||

yāvadāvartatē cakram yāvatī ca vasundharā |
tāvat tvamiha lōkasya svāmitvamanuvartaya || 11 ||

bharatasya vacaḥ śrutvā rāmaḥ parapurañjayaḥ |
tathēti pratijagrāha niṣasādāsanē śubhē || 12 ||

tataḥ śatrughnavacanānnipuṇāḥ śmaśruvardhanāḥ |
sukhahastāḥ suśīghrāśca rāghavaṃ paryavārayan || 13 ||

pūrvam tu bharatē snātē lakṣmaṇē ca mahābalē |
sugrīvē vānarēndrē ca rākṣasēndrē vibhīṣaṇē || 14 ||

viśōdhitajaṭaḥ snātaścitramālyānulēpanaḥ |
mahārhasanōpētastasthau tatra śriyā jvalan || 15 ||

pratikarma ca rāmasya kārayāmāsa vīryavān |
lakṣmaṇasya ca lakṣmīvānikṣvākukulavardhanaḥ || 16 ||

pratikarma ca sītāyāḥ sarvā daśarathastriyaḥ |
ātmanaiva tadā cakrurmanasvinyō manōharam || 17 ||

tatō vānarapatnīnāṃ sarvāsāmēva śōbhanam |
cakāra yatnāt kausalyā prahṛṣṭā putravatsalā || 18 ||

tataḥ śatrughnavacanāt sumantrō nāma sārathiḥ |
yōjayitvābhicakrāma rathaṃ sarvāṅgaśōbhanam || 19 ||

agnyarkāmalasaṅkāśaṃ divyaṃ dṛṣṭvā rathaṃ sthitam |
ārurōha mahābāhū rāmaḥ parapurañjayaḥ || 20 ||

sugrīvō hanumāṃścaiva mahēndrasadrśadyutī |
snātau divyanibhairvastrairjagmatuḥ śubhakuṇḍalau || 21 ||

sarvābharāṇajuṣṭāśca yayustāḥ śubhakuṇḍalāḥ |
sugrīvapatnyaḥ sītā ca draṣṭuṃ nagaramutsukāḥ || 22 ||

ayōdhyāyāṃ ca sacivā rājñō daśarathasya ca |
purōhitam puraskṛtya mantrayāmāsurarathavat || 23 ||

aśōkō vijayaścaiva
siddhārthaśca samāhitāḥ |
mantrayan rāmavṛddhyartha -
mṛddhyarthaṃ nagarasya ca || 24 ||

sarvamēvābhīṣēkārthaṃ jayārhasya mahātmanaḥ |
kartumarhatha rāmasya yad yanmaṅgalapūrvakam || 25 ||

iti tē mantriṇaḥ sarvē sandīśya ca purōhitaḥ |
nagarānniryayustūrṇam rāmadarśanabuddhayaḥ || 26 ||

hariyuktaṃ sahasrākṣō rathamindra ivānaghaḥ |
prayayau rathamāsthāya rāmō nagaramuttamam || 27 ||

jagrāha bharatō raśmīñśatrughnaśchatramādadē |
lakṣmaṇō vyajanaṃ tasya mūrdhni saṃvījayaṃstadā || 28 ||

śvētaṃ ca vālavyajanaṃ jagrhē paritaḥ sthitaḥ |
aparaṃ candrasaṅkāśaṃ rākṣasēndrō vibhīṣaṇaḥ || 29 ||

ṛṣisaṅghaistadā”kāśē dēvaiśca samarudgaṇaiḥ |
stūyamānasya rāmasya śuśruvē madhuradhvaniḥ || 30 ||

tataḥ śatruñjayaṃ nāma kuñjaraṃ parvatōpamam |
ārurōha mahātējāḥ sugrīvaḥ plavagaṛṣabhaḥ || 31 ||

nava nāgasahasrāṇi yayurāsthāya vānarāḥ |
mānuṣaṃ vigrahaṃ kṛtvā sarvābharaṇabhūṣitāḥ || 32 ||

śaṅkhaśabdapraṇādaiśca dundubhīnāṃ ca niḥsvanaiḥ |
prayayau puruṣavyāghrastāṃ purīṃ harmyamālinīm || 33 ||

dadr̥śustē samāyāntaṃ rāghavaṃ sapuraḥsaram |
virājamānaṃ vapuṣā rathēnātirathaṃ tadā || 34 ||

tē vardhayitvā kākutsthaṃ rāmēṇa pratinanditāḥ |
anujagmurmahātmānaṃ bhrāṭṛbhiḥ parivāritam || 35 ||

amātyairbrāhmaṇaiścaiva tathā prakṛtibhirvṛtaḥ |
śriyā virurucē rāmō nakṣatrairiva candramāḥ || 36 ||

sa purōgāmibhistūryaistālasvastikapāṇibhiḥ |
pravyāharadbhirmuditairmaṅgalāni vṛtō yayau || 37 ||

akṣataṃ jātarūpaṃ ca gāvaḥ kanyāḥ sahadvijāḥ |
narā mōdakahastāśca rāmasya puratō yayuḥ || 38 ||

sakhyaṃ ca rāmaḥ sugrīvē prabhāvaṃ cānilātmajē |
vānarāṇāṃ ca tat karma hyācacakṣē'tha mantriṇām || 39 ||

śrutvā ca vismayaṃ jagmurayōdhyāpuravāsinaḥ |
vānarāṇāṃ ca tat karma rākṣasānāṃ ca tad balam |
vibhīṣaṇasya saṃyōgamācacakṣē'tha mantriṇām || 40 ||

dyutimānētaḍākhyāya rāmō vānarasaṃyutaḥ |
hr̥ṣṭapuṣṭajanākīrṇāmayōdhyāṃ pravivēśa saḥ || 41 ||

tatō hyabhyucchrayan paurāḥ patākāśca gr̥hē gr̥hē |
aikṣvākādhyuṣitaṃ ramyamāśasāda piturgr̥ham || 42 ||

athābravīd rājaputrō bharataṃ dharmiṇāṃ varam |
arthōpahitayā vācā madhuraṃ raghunandanaḥ || 43 ||

piturbhavanamāsādyā praviśya ca mahātmanaḥ |
kausalyāṃ ca sumitrāṃ ca kaikēyīmabhivādyā ca || 44 ||

tacca madbhavanaṃ śrēṣṭhaṃ sāsōkavanikaṃ mahat |
muktāvaidūryasaṅkīrṇaṃ sugrīvāya nivēdaya || 45 ||

tasya tad vacanaṃ śrutvā bharataḥ satyavikramaḥ |
hastē gr̥hītvā sugrīvaṃ pravivēśa tamālayam || 46 ||

tatastailapradīpāṃśca paryaṅkāstaraṇāni ca |
gr̥hītvā viviśuḥ kṣipraṃ śatrughnēna pracōditāḥ || 47 ||

uvāca ca mahātējāḥ sugrīvaṃ rāghavānujaḥ |
abhiṣēkāya rāmasya dūtānājñāpaya prabhō || 48 ||

sauvarṇān vānarēndrāṇāṃ caturṇāṃ caturō ghaṭān |
dadau kṣipraṃ sa sugrīvaḥ sarvaratnavibhūṣitān || 49 ||

tathā pratyūśasamayē caturṇāṃ sāgarāmbhasām |
pūrṇairghaṭaiḥ pratikṣadhvaṃ tathā kuruta vānarāḥ || 50 ||

ēvamuktā mahātmānō vānarā vāraṇōpamāḥ |
utpēturgaganaṃ śīghraṃ garuḍā iva śīghragāḥ || 51 ||

jāmbavāṃśca hanūmāṃśca vēgadarśī ca vānaraḥ |
ṛṣabhaścaiva kalaśāñjalapūrṇānathānayan || 52 ||

nadīsatānāṃ pañcānāṃ jalaṃ kumbhairupāharan |
pūrvāt samudrāt kalaśaṃ jalapūrṇamathānayat || 53 ||

suṣēṇaḥ sattvasampannaḥ sarvaratnavibhūṣitam |
ṛṣabhō dakṣiṇāttūrṇaṃ samudrājalamānayat || 54 ||

raktacandanakarpūraiḥ saṃvṛtaṃ kāñcanaṃ ghaṭam |
gavayaḥ paścimāt tōyamājahāra mahārṇavāt || 55 ||

ratnakumbhēna mahatā śītaṃ mārutavikramaḥ |
uttarācca jalaṃ śīghraṃ garuḍānilavikramaḥ || 56 ||

ājahāra sa dharmātmānilaḥ sarvaguṇānvitaḥ |
tatastairvānaraśrēṣṭhairānītaṃ prēkṣya tajjalam || 57 ||

abhiṣēkāya rāmasya śatrughnaḥ sacivaiḥ saha |
purōhitāya śrēṣṭhāya suhr̥dbhyaśca nyavēdayat || 58 ||

tataḥ sa prayatō vṛddhō vasiṣṭhō brāhmaṇaiḥ saha |
rāmaṃ ratnamayē pīṭhē sasītaṃ sannyavēśayat || 59 ||

vasiṣṭhō vāmadēvaśca jābālratha kāśyapaḥ |
kātyāyanaḥ suyajñāśca gautamō vijayastathā || 60 ||

abhyaṣiñcannaravyāghraṃ prasannēna sugandhinā |
salilēna sahasrākṣaṃ vasavō vāsavaṃ yathā || 61 ||

ṛtvighhirbrāhmaṇaiḥ pūrvaṃ kanyābhirmantribhistathā |
yōdhaiścaivābhyaṣiñcastē samprahr̥ṣṭaiḥ sanaigamaiḥ || 62 ||

sarvauṣadhirasaiścāpi daivatair nabhasi sthitaiḥ |
caturbhirlōkapālaiśca sarvairdēvaiśca saṅgataiḥ || 63 ||

brahmaṇā nirmitaṃ pūrvaṃ kirītaṃ ratnaśōbhitam |
abhiṣiktaḥ purā yēna manustaṃ dīptatējasam || 64 ||

tasyānvavāyē rājānaḥ kramād yēnābhiṣēcitāḥ |
sabhāyāṃ hēmakṣptāyāṃ śōbhitāyāṃ mahādhanaiḥ || 65 ||

ratnairnānāvidhaiścaiva citritāyāṃ suśōbhanaiḥ |
nānāratnamayē pīṭhē kalpayitvā yathāvidhi || 66 ||

kirīṭēna tataḥ paścād vasiṣṭhēna mahātmanā |
ṛtviḡbhirbhūṣaṇaiścaiva samayōkṣyata rāghavaḥ || 67 ||

chatraṃ tasya ca jagrāha śatrughnaḥ pāṇḍuraṃ śubham |
śvētaṃ ca vālavyajanaṃ sugrīvō vānarēśvaraḥ || 68 ||

aparaṃ candrasaṅkāśaṃ rākṣasēndrō vibhīṣaṇaḥ |
mālāṃ jvalantīṃ vapuṣā kāñcanīṃ śatapuṣkarām || 69 ||

rāghavāya dadau vāyurvāsavēna pracōditaḥ |
sarvaratnasamāyuktaṃ maṇibhiśca vibhūṣitam || 70 ||

muktāhāraṃ narēndrāya dadau śakrapracōditaḥ |
prajagurdēvagandharvā nanṛtuścāpsarōgaṇāḥ || 71 ||

abhiṣēkē tadarhasya tadā rāmasya dhīmataḥ |
bhūmiḥ sasyavatī caiva phalavantaśca pādapāḥ || 72 ||

gandhavanti ca puṣpāṇi babhūvū rāghavōtsavē |
sahasraśatamaśvānāṃ dhēnūnāṃ ca gavāṃ tathā || 73 ||

dadau śatavṛṣān pūrvam dvijēbhyō manujarṣabhaḥ |
triṃśatkōṭīrhiranyasya brāhmaṇēbhyō dadau punaḥ || 74 ||

nānābharaṇavastrāṇi mahārḥāṇi ca rāghavaḥ |
arkaraśmipratīkāśam kāñcanīm maṇivigrahām || 75 ||

sugrīvāya srajam divyām prāyacchanmanujādhipaḥ |
vaidūryamayacitrē ca candraraśmivibhūṣitē || 76 ||

vāliputrāya dhṛtimānaṅgadāyāṅgadē dadau |
maṇipravarajuṣṭam taṃ muktāhāramanuttamam || 77 ||

sītāyai pradadau rāmaścandraraśmisamaprabham |
arajē vāsasī divyē śubhānyābharaṇāni ca || 78 ||

avēkṣamāṇā vaidēhī pradadau vāyusūnavē |
avamucyātmanaḥ kaṅṭhāddhāram janakanandinī || 79 ||

avaikṣata harīn sarvān bhartāram ca muhurmuḥuḥ |
tāmiṅgitajñāḥ samprēkṣya babhāṣē janakātmajām || 80 ||

pradēhi subhagē hāram yasya tuṣṭāsi bhāmini |
atha sā vāyuputrāya taṃ hāramasitēkṣaṇā || 81 ||

tējō dhṛtiryasō dākṣyam sāmartyam vinayō nayaḥ |
pauruṣam vikramō buddhiryasminnētāni nityadā || 82 ||

hanūmāṃstēna hārēṇa śuśubhē vānararṣabhaḥ |
candrāṃśucayagaurēṇa śvētābhrēṇa yathācalaḥ || 83 ||

sarvē vānaravṛddhāśca yē cānyē vānarōttamāḥ |
vāsōbhirbhūṣaṇaiścaiva yathārham pratipūjitāḥ || 84 ||

vibhīṣaṇō'tha sugrīvō hanūmāñjāmbavāṃstathā |
sarvē vānaramukhyāśca rāmēṇākliṣṭakarmanā || 85 ||

yathārhaṃ pūjitāḥ sarvē kāmai ratnaiśca puṣkalaiḥ |
prahr̥ṣṭamanasaḥ sarvē jagmurēva yathāgatam || 86 ||

tatō dvididamaindābhyāṃ nīlāya ca parantapaḥ |
sarvān kāmaguṇān vīkṣya pradadau vasudhādhipaḥ || 87 ||

dr̥ṣṭvā sarvē mahātmānastatastē vānararṣabhāḥ |
viṣṣṭāḥ pārthivēndrēṇa kiṣkindhāṃ samupāgaman || 88 ||

sugrīvō vānaraśrēṣṭhō dr̥ṣṭvā rāmābhīṣēcanam |
pūjitaścaiva rāmēṇa kiṣkindhāṃ prāviśat purīm || 89 ||

vibhīṣaṇō'pi dharmātmā saha tairnairṛtarṣabhaiḥ |
labdhvā kuladhanam rājā laṅkāṃ prāyānmahāyaśāḥ || 90 ||

sa rājyamakhilam śāsannihatārirmahāyaśāḥ |
rāghavaḥ paramōdāraḥ śāsāsa parayā mudā |
uvāca lakṣmaṇam rāmō dharmajñaṃ dharmavatsalaḥ || 91 ||

ātiṣṭha dharmajña mayā sahēmāṃ
gāṃ pūrvarājādhyuṣitāṃ balēna |
tulyam mayā tvam pitṛbhir dhṛtā yā
tāṃ yauvarājyē dhuramudvahasva || 92 ||

sarvātmanā paryanunīyamānō
yadā na saumitrirupaiti yōgam |
niyuḥyamānō bhuvī yauvarājyē
tatō'bhyaṣiñcad bharataṃ mahātmā || 93 ||

pauṇḍarīkāśvamēdhābhyāṃ vājapēyēna cāsakṛt |
anyaiśca vividhairyajñairayajat pārthivātmajaḥ || 94 ||

rājyaṃ daśasahasrāṇi prāpya varṣāṇi rāghavaḥ |
śatāśvamēdhānājahrē sadaśvān bhūridakṣiṇān || 95 ||

ājānulambibāhuḥ sa mahāvakṣāḥ pratāpavān |
lakṣmaṇānucarō rāmaḥ śasāsa pṛthivīmimām || 96 ||

rāghavaścāpi dharmātmā prāpya rājyamanuttamam |
ijē bahuidhairyajñaiḥ sasuhṛjjñātibāndhavaḥ || 97 ||

na paryadēvan vidhavā na ca vyālakṛtaṃ bhayam |
na vyādhijaṃ bhayaṃ cāsīd rāmē rājyaṃ praśāsati || 98 ||

nirdasyurabhavallōkō nānartham kaścidaspṛśat |
na ca sma vṛddhā bālānām prētakāryāṇi kurvātē || 99 ||

sarvaṃ muditamēvāsīt sarvō dharmaparō'bhavat |
rāmamēvānupaśyantō nābhyahiṃsan parasparam || 100 ||

āsan varṣasahasrāṇi tathā putrasahasriṇaḥ |
nirāmayā viśōkāśca rāmē rājyaṃ praśāsati || 101 ||

rāmō rāmō rāma iti prajānāmabhavan kathāḥ |
rāmabhūtaṃ jagadabhūd rāmē rājyaṃ praśāsati || 102 ||

nityamūlā nityaphalāstaravastatra puṣpitāḥ |
kāmararṣi ca parjanyaḥ sukhasparśaśca mārutaḥ || 103 ||

brāhmaṇāḥ kṣatriyā vaiśyāḥ śūdrā lōbhavivarjitāḥ |
svakarmasu pravartantē tuṣṭāḥ svairēva karmabhiḥ || 104 ||

āsan prajā dharmaparā rāmē śāsati nānṛtāḥ |
sarvē lakṣaṇasampannāḥ sarvē dharmaparāyaṇāḥ || 105 ||

daśavarṣasahasrāṇi daśavarṣaśatāni ca |
bhrātr̥bhiḥ sahitaḥ śrīmān rāmō rājyamakārayat || 106 ||

dharmyaṃ yaśasyamāyuṣyaṃ rājñāṃ ca vijayāvaham |
ādikāvyaṃidaṃ cārṣaṃ purā vālmīkinā kṛtam || 107 ||

yaḥ śṛṇōti sadā lōkē naraḥ pāpāt pramucyatē |
putrakāmaśca putrān vai dhanakāmō dhanāni ca || 108 ||

labhatē manujō lōkē śrutvā rāmābhiṣēcanam |
mahīm vijayatē rājā ripūṃścāpyadhitiṣṭhati || 109 ||

rāghavēṇa yathā mātā sumitrā lakṣmaṇēna ca |
bharatēna ca kaikēyī jīvaputrāstathā striyaḥ || 110 ||

bhaviṣyanti sadānandāḥ putrapautrasamanvitāḥ |
śrutvā rāmāyaṇaṃidaṃ dīrghamāyuśca vindati || 111 ||

rāmasya vijayaṃ cēmaṃ sarvamakliṣṭakarmaṇaḥ |
śṛṇōti ya idaṃ kāvyam purā vālmīkinā kṛtam || 112 ||

śraddadhānō jītakrōdhō durgāṇyatitaratyasau |
samāgamyā pravāsāntē ramantē saha bāndhavaiḥ || 113 ||

śṛṇvanti ya idaṃ kāvyam purā vālmīkinā kṛtam |
tē prārthitān varān sarvān prāpnuvantīha rāghavāt || 114 ||

śravaṇēna surāḥ sarvē prīyantē sampraśṛṇvatām |
vināyakāśca sāmyanti gṛhē tiṣṭhanti yasya vai || 115 ||

vijayēta mahīm rājā pravāsī svastimān bhavēt |
striyō rajasvalāḥ śrutvā putrān sūyuranuttamān || 116 ||

pūjayamaṣca paṭhamācainamitihāsam purātanam |
sarvapāpaiḥ pramucyēta dīrghamāyuravāpnuyāt || 117 ||

praṇamya śirasā nityam śrōtavyam kṣatriyairdvijāt |
aiśvaryam putralābhaśca bhaviṣyati na saṁśayaḥ || 118 ||

rāmāyaṇamidam kṛtsnam śṛṇvataḥ paṭhataḥ sadā |
prīyatē satataḥ rāmaḥ sa hi viṣṇuḥ sanātanaḥ || 119 ||

ādidēvō mahābāhurharirnārāyaṇaḥ prabhuḥ |
sākṣād rāmō raghuśrēṣṭhaḥ śēṣō lakṣmaṇa ucyatē || 120 ||

ēvamētat purāvṛttamākhyānam bhadramastu vaḥ |
pravyāharata visrabdham balaḥ viṣṇoḥ pravardhatām || 121 ||

dēvāśca sarvē tuṣyanti grahaṇācchravaṇāt tathā |
rāmāyaṇasya śravaṇē tṛpyanti pitarāḥ sadā || 122 ||

bhaktyā rāmasya yē cēmāḥ saṁhitāmṛṣiṇā kṛtām |
yē likhantīha ca narāstēṣāḥ vāsastriviṣṭapē || 123 ||

kuṭumbavṛddhiḥ dhanadhānyavṛddhiḥ
striyaśca mukhyāḥ sukhamuttamaḥ ca |
śrutvā śubham kāvyamidam mahārtham
prāpnōti sarvāḥ bhuvī cārthasiddhim || 124 ||

āyusyamārōgyakaram yaśasyam
saubhrātrkam buddhikaram śubham ca |

*śrōtavyamētanniyamēna sadbhi -
rākhyānamōjaskaramṛddhikāmaiḥ || 125 ||*

|| iti śrīrāmapaṭṭābhiṣēka sargaḥ samāptaḥ ||